

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-90
za en mesec 3-20
za Nemčijo celoletno . 25.—
za ostale inozemstvo . 35.—

== V upravnistvu: ==

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEČ

== inserati: ==

Enostopna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat 9 v

V reklamnih notinah stane
enostopna garmondvsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno pogosto in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravišstvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. III.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upravištskega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Poslanec dr. Šusteršič o položaju.

(Interview s poslancem dr. Šusteršičem.)

Dunaj, 12. septembra 1910. Poslanec dr. Šusteršič, ki se je povrnil s potovanja v Švici in se je mudil en dan na Dunaju, je izjavil nekemu časnikarju glede na razna nanj stavljena vprašanja sledeče:

O potrditvi ljubljanskega župana
je izjavil poslanec dr. Šusteršič: »Kakor znano, se je S. L. S. najodločnejše zavzela za to, da se potrdi Hribar kot župan. Samoobsebi umevno tega ni storila iz osebnih razlogov, marveč storila je to zaradi avtonomije Ljubljane, ki je edina slovenska občina z lastnim statutom. Ljubljana tvori narodno in politično središče našega naroda, zato mi težko čutimo, ker je po imenovanju vladnega komisarja občina v gotovem oziru pred javnostjo degradirana. Z ozirom na izvršeno dejstvo, da Hribar ni bil potrjen, stranka še ni zavzela stališča. Storiła bo to najbrže ob bodočem deželnozborskem zasedanju, ki bo najbrže še le meseca oktobra. Ne morem prorokovati, kaj da sklene moja stranka. Vse, kar se je dozdej čulo o stališču stranke, je le zasebno mnenje posameznih strankinih članov. Kakor sodim, se bo pečal deželni zbor z vprašanjem nepotrditve ljubljanskega župana, ker se gre za občinsko zadevo, v kateri je brez vsakega dvoma kompetenten deželni zbor. Glede na vprašanje o potrditvi ljubljanskega statuta, zamorem le izjaviti, da mi ni o nastalih težkočah nič znanega, ker nimam že več časa nobene stika z vlado.

O nameravani strnitvi čeških državnozborskih strank

je izjavil dr. Šusteršič: »Strnjenje čeških strank, v enotno parlamentarno organizacijo bi pozdravil s svoje strani z odkritim zadovoljstvom. Združenje bi bistveno okrepilo »Slovansko Unijo«, kar je nam Slovencem v prvi vrsti udobno. Nič mi ni znanega o tem, da bi v »Slovanski Uniji« nadvladavali Slovenci, kar se je zadnje čase sem v javnosti očitelo. »Slovanski klub« razpolaga v parlamentarni komisiji »Slo-

vanske Unije« z dvema glasovoma med štirinajstimi in že po tem se lahko cení premoč slovenskega vpliva. Samoobsebi umevno je pa, da poizkušajo Slovenci s »Slovansko Unijo« in po njej doseči, da se uveljavijo njihove upravičene zahteve in dosežejo popolno narodno enakopravnost. Saj se je ustanovila »Slovanska Unija« ravno za to, da se nastopa z vso odločnostjo za narodno enakopravnost tudi Jugoslovanov. Sodim, da bodo trpko razočarani tisti, ki računajo, da razpade »Slovanska Unija«. Prepričan sem marveč, da nastopi v jesenski kampanji »Slovanska Unija« novo ojačena, ravno vsled strnitve čeških strank. Delozmožnost češkega deželnega zbora je iz več razlogov zelo želeli in bi ustrezala tudi slovenskim koristim. Samoobsebi umevno je, da nimamo Slovenci nobene ingerence v tej zadevi, ki se tiče zgolj Češke.

Kriza štajerskega deželnega zbora
ni v nikaki zvezi s krizo v češkem deželnem zboru. Večini graškega deželnega zbora je prosto, da se ozira in ustreže pravičnim in skromnim zahtevam naših štajerskih rojakov in tako omogoči delozmožnost štajerskega deželnega zbora. Kar se tiče nas Slovencev, hočem in moram odločno naglašati, da odločuje glede na to izključno štajerski slovenski deželnozborski klub.

Praško - graška kriza in državni zbor.
Ne verujem pa, da bi graška ali pa praška kriza bistveno vplivala na položaj v državnem zboru. Naše stališče glede na vprašanje o laški fakulteti ni v nikaki zvezi z našim političnim stališčem nasproti sedanji vladi. Zadevo glede na laško fakulteto smo obravnavali vedno zgolj s stvarnih razlogov in bomo tako postopali tudi v bodoče.

Zasedanje delegacij in notranja politika.

Po moji sodbi razprave delegacij ne bodo vplivale na notranjo politiko. Ministrski predsednik bo dobil morebiti priliko, da bo občeval z raznimi politiki, a zveza med delegacijskimi razpravami in notranjo politiko se bo komaj našla.

O jesenskem državnozborskem zasedanju

je izjavil poslanec dr. Šusteršič: Kot politik nočem prorokovati. Kar se tiče govoric, ki so se razširjale glede na razpust državnega zbora, absolutno ne

verujem, da namerava ministrski predsednik resno razpustiti državni zbor, ker nasprotuje taki odredbi najodločnejše velika večina vladnih strank. Za svojo osebo sicer zastopam na vsak način načelo, da če ne gre naprej postavodaja s sedanjo zbornico, da se vporabi ustavno sredstvo in da se od poslancev apelira na volivce. Prav dobro je znano, da je moja stranka popolnoma mirna glede na eventualen razpust državnega zbora. Odločno oporekam, da bi vlada barona Bienertha resno nameravala razpustiti državni zbor. Po moji sodbi se razširjajo govorice o razpustu državnega zbora z gotovim namenom, da se preplašijo stranke na desnici in na levici.

× × ×

Poslanec dr. Šusteršič je danes zapustil Dunaj in odpotuje 14 dni v Italijo.

»Narodove« sanje.

Preljubi veliki politiki »svetovnega« glasila »Slovanski Narod« so tudi objavili izveček dr. Šusteršičevega intervjuja. Storiłi so to seveda po svojem in naslovili svoj izveček z nadpisom: »Dr. Šusteršič na umikanju.« Šusteršičeva izjava, da se je S. L. S. zavzela za Hribarjevo potrditev, smatra »Narod« za sumljivo. Nočemo biti zlobni, ampak kaj hočete zahtevati od »Narodovcev«, ki ne morejo biti drugačni kakor so in zato mislijo: »Wie der Schelm selbst ist, so denkt er von anderen.« Ker je dr. Šusteršič izjavil, da zavzame še stranka svoje stališče glede na Hribarjevo nepotrđitev, »Narod« čenča, da je dr. Šusteršič desavouiral »Slovenca«, kakor da ni »Slovenec« že ponovno naglašal, da bo S. L. S. v tej zadevi še zavzela svoje stališče. »Kaj pa članek v »Slovenecu«, vpraša gospoda v Narodni tiskarni, ker dr. Šusteršič pozdravlja skupno češko državnozborsko organizacijo. Kateri članek misli »Narod« sicer ne znamo, a če misli na naš članek »Slovenska in češka politika«, ki smo ga objavili dne 7. t. m., kaže le, da ga ni prečital. V tem članku smo zapisali:

»Z odkritim veseljem pozdravljamo tedaj vest iz Prage o tesnejši, najodločnejši organizaciji češke državnozborske delegacije. Ta organizacija pomenja bistveno ojačenje slovenske opozicije. Nič ni bolj škodovalo ugledu »Slovenske Enote«, kakor razkosanost češke delegacije. Če se češke stranke lojalno zedinijo na skupno postopanje, bo to

silno povzdignilo ugled »Slovenske Enote«.

Tako smo pisali 7. t. m., kar je seveda »Narodova« gospoda pozabila ali pa še tega znala ni, kar kaže, da članke, na katerega najbrže misli, še čitala ni.

Kako kunštni so pri »Narodu«, kaže sledeči »Narodov« odstavek:

»Glede italijanskega vseučiliškega vprašanja se je izrazil (namreč dr. Šusteršič), da ga bo njegova stranka presojevala zgolj stvarno.« (Ali ga sedaj ni presojevala stvarno? Opomba ured.)

Dejansko pa slove dotični odstavek dr. Šusteršičevega intervjuja, da se je in da se bo zadeva o italijanski fakulteti presojevala zgolj stvarno.

Ko poda »Narod« nekaj odlomkov dr. Šusteršičevega intervjuja, pa kar modro izvaja, da se Šusteršič umiče na vsi črti in da ne misli več na obstrukcijo.

Iz celega intervjuja razvidijo naši čitatelji, kako korenito se je zopet »Narod« vrezal in osmešil. »Narodu« priporočamo, naj pazljivo 1. čita Šusteršičev intervju; 2. zelo pazljivo naj tudi čita naš list, da se bo naučil političnolitično pisati. Kere je živila, živi in bo živela naša preljudna liberalna stranka in »Narod« ž njo od zavijanja in nevednosti, ji teh pravic ne odrekamo, ker znamo, da kakor ima laž kratke noge, tako dovedeta tudi zavijanje in nevednost našo liberalno stranko do popolnega razsula. Čimpreje, timbolje!

Notranje politične zadeve.

V nedeljo je zaslíšal cesar Franc Jožef I. posebnega odposlanika angleškega kralja, znanega lorda Roseberyja, ki je v slovesni avdienci naznanil, da je zasedel angleški kraljevski in indijski cesarski prestol Edvard. Naš vladar je nosil angleško maršalsko uniformo in najvišji angleški red. Ko je cesar sprejel pismo, je zaslíšal posamezne člane angleškega odposlaništva. Prvi avdienci je sledila slovesna dočienca angleškega poslanika Cartwrighta, ki je izročil vladarju nova pooblastila. Cesar je nato obiskal lorda Roseberyja, s katerim je govoril več kakor četrť ure. Pričakujejo, da bodo zavladale po sedanjem slovesnem zaslišanju angleškega posebnega poslaništva zopet prijateljske razmere med Angleško in Avstrijo.

LISTEK.

Dekle z bliseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M. (Dalje.)

»Sedaj pa, vjetnica moja,« je rekel stotnik med obedom, »bi rad vedel, koliko se moreš spominjati dogodkov zadnjih dni. Oh, ti ne veš, koliko dni sva že obedovala skupaj in kako si se mi oklepala okoli mojega vratu in me nazivala strica! Ne, otrok, ni treba zardeti, ker jaz ti bom vedno najzvestejši varuh.«

»Zakaj si tako dober z menoj?« ga vpraša Mirijam.

»Zakaj? Pač zato, ker si bila prijateljica mojega tovariša, ki je pa sedaj mrtev. Tudi zato, ker si bila bolna in slabotna, ko sem te rešil v velikem klanju in ker si od tedaj vedno z menoj, zlasti pa zato, ker sem imel hčer, ki je umrla in ki bi bila sedaj prav tvojih let, ako bi živela. Tvoje oči me živo spominjajo na njo, ki sem jo ljubil nad vse. Mark, ki so ga imenovali srečnega, ki ga je pa sreča zapustila, te je ljubil. Pogostokrat mi je pravil o tebi v Rimu, kjer sva bila prijatelja, akoravno je bil visoko nad menoj in po meni ti je poslal pismo, ki sem ti ga bil oddal prav

na tem vrtu in nakit, ki ga nosiš okoli vratu in ako se prav spominjam, tudi prstan — da, prav ta prstan, ki ga nosiš. Ostala si mi v spominu, ko sem odšel v vojsko in ko sem te slučajno našel vrh Nikanorjevih vrat skoro napol sežgano, sem te takoj spoznal in ponesel k cezarju, ki je izjavil, da si od sedaj njegova sužnja in ki te je izročil meni v varstvo, dokler te ne izročim njemu v Rimu. Rad pa bi vedel, kako si prišla gori na ono streho.«

In Mirijam mu je pripovedovala vse kar je vedela. Ko je končala, je vstal, šepal okoli male mize do nje in jo svečano poljubil na čelo.

»Pri vseh bogovih Rimljanov, Grkov, kristjanov, Judov in barbarov, ti si plemenito dekle,« je rekel, »in ta poljub je znak mojega spoštovanja. Nič se ne čudim, da so Marka imenovali srečnega, saj si ga ti, ko je zaslužil smrt, ker se je dal živega vjeti, rešila — rešila, pri Veneri, s tem, da si darovala zanj svoje lastno življenje.«

»Marku ne smeš ničesar očitati, ker ni bil po svoji krivdi vjet, saj se je boril kot junak; on je izginil —.«

»Čez reko Stigo, kakor se bojim. To bi bilo tudi najbolje zanj, kajti noben Rimljan se ne sme dati živega vjeti.«

»Jaz pa mislim, da ne in upam, da še živi. Moja strežnica Nehušta mu bo stregla in tudi Esenci, med katerimi sem bivala, ga bodo čuvali, ako bi tudi sami izgubili življenje. Ako ga nie-

gova rana ni umorila, sem prepričana, da je Mark še živ.«

»In ako je tako, ali bi mu rada kaj sporočila?«

»Gotovo, Gal. Povej mi, kaj me čaka v Rimu, ko pridem tja?«

»V Rimu počakaš, dokler ne pride Tit. Udeležiti pa se boš morala njegove zmagoslavne izprevede, kakor je ukazal, potem pa — ako ne izpremeni svojih misli, kar ni verjetno, ker se vedno ponaša, da še nikdar ni izpremenil svoje razsodbe in tudi če je bila še tako prenačljiva — potem te bodo, žal, postavili na trg in prodali za sužnjo onemu, ki bo največ ponudil zate.«

»Kot sužnjo prodali!« je ponavljala Mirijam. »To je pač najhujše za žensko! Ako bi kaj takega čakalo tvojo hčer, ki je umrla, bi gotovo rekel, da je žalostna usoda to, ali ne?«

»Ne govori o tem,« zamrmra Gal. »Upajmo, da ti bo tudi v Rimu sreča mila, kakor ti je bila dosedaj povsod.«

»Rada bi sporočila Marku, da bom morala stopati v zmagoslavnem izprevodu in da bom pozneje na mestnem trgu prodana kot sužnja onemu, ki bo največ ponudil zame,« je dejala Mirijam.

»Rada bi sporočila Marku — toda, pri bogovih! — kako mu sporočiti, ako še živi? Glej, mi odplujemo jutri zvečer. Kaj naj storim?«

»Želim, da bi poslal do Marka ka-

kega sela, ki mu ponese moje sporočilo.«

»Sela? Kakega sela? Kedo ga more najti? Jaz lahko pošljem vojaka, toda Mark živi pri Esencih, ki ga bodo gotovo obdržali kot tala, ako ga ozdravijo. Sploh pa žive Esenci, kakor si pravila, v nekem brlogu, v starodavnem kamnolomu pri Jeruzalemu, to se pravi, ako jih že niso davno našli in vseh pobili. Kako naj jih potem vojak najde?«

»Prepričana sem, da bi jih vojak ne mogel najti,« odgovori Mirijam. »V tem mestu imam prijateljev in ako bi jih iskala, bi gotovo koga našla v ta namen.«

Gal je nekoliko pomišljaj, nato pa je rekel:

»Naša stara sužnja pozna ljudi v tem mestu. Najbolje je, da pošljemo po njo.«

In Mirijam je naročila sužnji: »Ako sreča kakega Esenca na ulici in naj je kdorkoli, reci mu, da ga Mirijam prosi, naj jo obišče; ako bi še kaj vprašal mu reci: »Solnce vzhaja.« Ako se pa sestanesh s kristjanom, reci mu, da ga prosi Mirijam njegove pomoči in ako bi vprašal kaj več, mu reci: »Dani se.« — Ali me razumeš?«

»Razumem,« odgovori starka.

»Sedaj pojdi,« veli Gal, in se vrni prej ko moreš; zapomni pa si, ako ne izvršiš naročila, pojdeš z menoj v Rim, odkoder se ne povrneš več nazaj.«

(Dalje.)

Zunanji minister grof Aehrenthal je priredil na čast Roseberyju dejeuner, h kateremu so bili povabljeni člani angleškega poslanstva, angleški dunajski poslanik in veliko dostojanstvenikov.

Sinoči ob 7. uri zvečer je pa bila v Schönbrunnu dvorna pojedina. Udeležili so se je člani angleškega posebnega poslanstva, angleški poslanik, grof Aehrenthal, Bienenrth, Khuen Heder-vary, Schönaich, grof Montecuccoli, avstrijski poslanik v Londonu grof Mensdorff. Cesar je napil angleškemu kralju.

Vladar je zaslišal včeraj tudi ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuena, ki je poročal vladarju o političnem položaju in o svojih načrtih. Avdiencia je trajala nad eno uro. Khuen je izjavil, da nihče ne more misliti na to, da se loči Ogrska od Avstrije.

Skupni ministrski svet bo še meseca septembra. Predvsem bodo razpravljali o dreadnoughtih. Delegacije bodo zborovale 12. oktobra. Pričakuje se zanimivo poročilo zunanjega ministra, vojni minister namerava poročati o vojaških reformah.

V Pragi so se pričela včeraj posvetovanja, kako omogočiti delozmožnost češkega deželnega zbora.

Dne 20. septembra obišče našega cesarja nemški cesar. Na kolodvoru ga sprejme avstrijski cesar z nadvojvodi. Vladarja se odpeljeta nato v Schönbrunn, kjer bodo ob takih prilikah običajni sprejemi in slavnosti. Nemški cesar obišče med drugim lovsko razstavo. V sredo 21. t. m. zapusti cesar Viljem Dunaj.

Avstrijski ministrski svet bo zboroval še ta teden. Stvari, ki jih mora rešiti, niso posebno prijetne. Polovica deželnih zborov ne deluje. Nihče ne zna, kaj prinese državnozbornsko zasedanje. — Štajerski deželni zbor je sklican 20. t. m., šlezjski 19., nižjeavstrijski, solnograški in predarški 20., galiski 22. in zgornjeavstrijski 28. t. m.

Pododsek socialno-zavarovalnega odseka ima sejo v sredo 14. t. m. ob pol 11. uri dopoldne in sicer v dvorani »Poljskega kola«. Seje bodo trajale do 17. t. m. Nadaljevali bodo razpravo o nezgodnem zavarovanju.

Govor našega odličnega rojaka v Ameriki.

Angleški list »Telegram«, ki izhaja v Winnipegu v Ameriki, poroča o banketu avstro-ogrškega konzula 18. avgusta.

Dr. H. Schwegel, naš odlični rojak, ki je prvi avstro-ogrski konzul za zapadno Kanado, s sedežem v Winnipegu, je imel na banketu povodom 80 letnice cesarja Franca Jožefa I. znamenit govor pred najodličnejšim poslušalstvom, med katerim so bili tamošnji guverner, prvi minister, župan in drugi. Konzul dr. Schwegel je govoril deloma takole:

Opozoril je na dejstvo, da je bilo 80. leto v življenju Franca Jožefa in 62. njegove vlade leto, v katerem se je ustanovil stalni avstro-ogrski konzulat v Winnipegu, in je nadaljeval: Franc Jožef je bil že na prestolu leta 1848., tiste davne dni, ko je bila podeljena samouprava vzhodnim pokrajinam Britanske Severne Amerike, dočim niso bile zapadne pokrajine nič drugega, nego polje za trgovca s kozuhovino, kjer je bil zgrajen Fort Garry v dneh mladosti Franca Jožefa. Bil je že dvajset let cesar, ko se je osnovala sedanja zveza pokrajin pod imenom Dominion of Canada, in še dalje nego to, ko se je ta pokrajina, Manitoba, pripustila v zvezo, in upam, da bo še cesaroval za časa, ko bo mejno vprašanje rešeno. Ampak izpremembe, ki so se dovršile v Avstriji med njegovo dolgo vladno, so pravitako velike in čudovite. Iz podružnice starega nemškega cesarstva, ko so bili ostali narodi vladani in izrabljani v korist nemškega naroda, se je Avstrija razvila v zvezo kronovin pod praprom habsburške rodovine, v kateri zvezi imajo ali bodo v kratkem imeli vsi njeni različni narodi priložnost, da razvijejo svoje lastne narodne vzore in težnje. Sedaj niso več sužnji drugih in jih ni več sram, da se imenujejo Slovani. Pač se gledajo na nemški narod, kakor bi moral ta narod gledati na francoskega in druge, s hvaležnostjo kakor mož na pestunjo svoje detinske dobe, ampak nikdar ne bodo pozabili, da njihova ljubezen in udanost pripada edinole velikim majki Slavi ali Slaviji. In vse to je Franc Jožef doživel, in deloval je in dvigal svojo roko v zaščito trpečih med njegovimi narodi in podaniki, in danes, v posesti svojega polnega zdravja, sedi na svojem konju pravitako čilo, kakor je sedel leta 1848. v bitki pri Santa Luciji.

Amerika, ki so jo za ranih dni Frančiška Jožefa evropski državniki in diplomatje komaj vpoštevali, je danes tako mogočna, da se njen vpliv občuti v vsakem evropskem poslovanju, posebno na polju narodnega gospodarstva. Bolj nego druge dežele, je Avstrija prišla v tesno dotiko s Kanado in združenimi državami vsled velikega izseljevanja, ki se vlija iz njenih mej v novi svet. Nad 300.000 na leto v Združene države in primerno število v Kanado! In nemogoče bi bilo dokazati, da Amerika s temi priseljenci mnogo ne pridobiva. Četudi naši ljudje pošiljajo 25.000.000 dolarjev domov vsako leto v prihrankih, pa je pomisliti, koliko produktivno ali plodonosno silo predstavlja ta armada stotisočerihih zdravih mož, ki so bili rojeni in vzgojeni v stari domovini in jih sedaj dobiva Amerika zastojni, da ne govorim o 25 dolarjih, ki jih mora vsak priseljenec imeti v svojih žepih, kakor zahteva priseljitveni zakon. »Jaz pravim,« je rekel, »da bi bil sedanji napredek Amerike nemogoč brez naših priseljenec. Američani ne bi mogli opravljati dela naših ljudi. Niso krepki dovolj. V pisarnah sede in igrajo bossa in izdelujejo črke, toda naši ljudje delajo v jeklnicah v Pittsburgu in Illinoisu, v rudnikih Pennsylvanije, Minnesote, Colorada, Montane in British Columbij. Ampak mislim, da donaja prihod naših narodov še mnogo več dobrega v нравnem oziru. Časi pionirjev so minuli ali hitro minevajo, in nič več novega ozemlja se ne bo odkrilo na tej celini, ampak težja naloga šele prihaja, to je moralna ali нравna premaga teh novih teritorijev za нравne, politične in gospodarske vzore in načela, svojska našim belim plemenom. Tej nalogi bodo starejša plemena sama komaj kos. Njihova moč je v zadnjem stoletju naglo pešala pod demoralizirajočo silo kapitalizma in liberalizma. Nauk o neodvisnosti posameznika je samo vedel do skrajne sebičnosti in svobode, vsled svobode močnejšega, kopičiti bogastva, prezirati zakon in zadavljati šibkega. Sedanji družabni nemir, nezadovoljnost, razporeke so posledica. Velika bogastva so se nagromadila, ampak še bolj narastlo je uboštvo. V te nadlogi se lahko z upanjem ozirate na naše mlade in zdrave slovanske narode, da vas s svojo zdravim krvjo, svojimi narodnimi vzorci, svojim globokim verskim čuvstvom rešijo posledic materializma in dajo vašemu narodu, kateremu se bodo prilili, novo življensko moč. Iz celega svojega srca želim, da bi moji rojaki v zapadni Canadi napredovali in uspevali, da bi njihova zgodovina bila na srečo njim samim, na čast njihovi rojstni domovini, na korist njihovi novi domovini ter na slavo in napredek človeškega rodu.«

VOJAŠKE VAJE V ISTRI.

Z Dunaja se poroča: Dne 11. t. m. so se pričele končne vaje III. armadnega zbora. Vaje so tako po vojnem načinu vodene, kakor še niso bile dozdaj nikdar. Nobena četa niti ne slutiti, kam da odkoraka, še krajši, od koder odkorakajo posamezne čete, niso tisti, ki so jih pričakovali. Poveljujoči generali so dobili svoja povelja še le med maršom. Priprave so tako skrbno skrivali, da so v področju II. armadnega zbora zagotovili preskrbo za živež, ki ga pošiljajo posebni za to določeni častniki generalnega štaba. Neka četa je dobila maršno povelje Ljubljana - St. Peter. Ko je prišla v St. Peter, je že čakala na njo zakurjena lokomotiva v Trstu sestavljenim vojaškim vlakom in polk so prepeljali v Celovec. Visoki častniki, določeni za posebne posle in za razsodnike, so dobili med potjo zapečatena povelja, da morajo takoj odpotovati na kak oddaljen kraj, kjer morajo prevzeti povelje popolnoma jim neznane čete. Vsaka priprava, kakor zemljevidi ali poizvedbe, kaj da dela sovražnik, je popolnoma izključena. Le malo višjih častnikov generalnega štaba je zadnjoro izvedlo osebno pismena povelja. Presenetilo je vse, kar je, ne da bi pričakovali, došel 11. t. m. k manevrom generalni armadni nadpornik fem. Potiorek, da se osebno prepriča o razpoloženju in sposobnostih tako moštva kakor tudi poveljnikov. Vaje trajajo tri dni.

VOJSKA MED BULGARI IN TURKI?

Pariški »Matin« poroča iz Sofije: Narodno bulgarsko časopisje napada carja Ferdinanda, češ, da ne postopa prav, ker ne napove Turčiji vojske.

PRINC JURIJ ZOPET V BELGRADU.

Princ Jurij je zopet došel v Belgrad. Kralj je namreč zopet dovolil princu Juriju, da sme bivati v Srbiji.

NEMŠKI CESAR NA OGRSKEM.

Nemški cesar Viljem pride dne 16. t. m. v Beilje na Ogrskem, kjer se bo udeležil kot gost nadvojvode Friderika Iova.

Dnevne novice.

+ Izvrševalni odbor Vseslovenske Ljudske Stranke ima danes ob 5. uri popoldne sejo v Ljubljani.

+ Kranjski deželni zbor utegne biti sklican še pred 11. oktobrom.

+ Hofratska opozicija. — Vladni agent Ploj. Splošno pozornost je vzbudilo v pravdi med mladino in starino razkritje o vlogi hofrata Ploja v Hribarjevi aferi. Ta človek je igral v tej aferi agenta vlade, proti kateri smo v strogi opoziciji! Kaj je pač dobil za to vlogo. O tej Plojevi vlogi piše mariborska »Straža« prav umestno: »V sodni dvorani se je neoporečno izjavilo, da se je vlada posluževala opozicionalca in obstrukcionista Ploja, ki naj bi za vlado sondiral mnenje narodno-napredne stranke v Ljubljani za slučaj, ako bi Hribar ne dobil najvišjega potrjenja. To je huda obtožba za dr. Ploja! Kdo še naj sedaj zaupa dr. Ploju, kadar pride posredovati v kaki zadevi. Nihče ne bo vedel, ali je odposlanec vlade ali zastopnik ljudstva. O vsakem njegovem dejanju nam mora nastati dvom, ali dela za vlado ali koga drugega. Vlada je neprijateljica slovenskega naroda. Ploj služi, kakor dokazano, vladi, pravi pa, da tudi narodu. Vendar pa ne more nihče služiti dvema gospodoma. Še bolj zagonetna je vloga Ploja, če pomislimo tudi, kako stališče zavzema v javnosti nasproti vladi. Ploj je hud opozicionalec, zadnji čas celo sovoditelj obstrukcije. Toda iz sodne dvorane izvemo, da je istočasno na tistem, javnosti prikriti, tudi agent iste vlade, proti kateri se bori z ognjem in mečem. Za politični značaj Plojev je tudi poučljivo njegovo različno stališče v zadevi ljub. županskega vprašanja. Najprej se je bil mož, ki na štajerskem v svojem listu razglašal konzervativnost v vsakem in vsakem drugem oziru, potegoval za voditelja starih liberalcev dr. Tavčarja. Potem je veter drugače potegnil, mladi liberalci so najodločnejše nastopili proti Tavčarju in za Hribarja, in sedaj je dr. Ploj pisal Haerdltu, kakor se je v sodni dvorani izjavilo, proti Tavčarju in za kandidata mladih liberalcev, za Hribarja. Ploj bo tudi poklican kot prič, in slovenska javnost še zna izvedeti druge stvari o človeku, ki je pred narodom obstrukcionista, na tistem pa pokoren vladni agent in mešetar!

+ Iz deželnega odbora. Zaradi pomanjkanja postavnega števila učencev se nemška mestna deška šola v Ljubljani iz petrazrednice zniža na trirazrednico. — Praktikant Dragotin Guštinčič je imenovan za deželnega stavbnega adjunkta. — Deželna cestarja v okraju Lož sta imenovana A. Grm in A. Strle. — Okrajni cestni odbor vipavski si je nabavil bencinov motor za 10 konjskih sil in stroj za drobljenje gramoza. Deželni odbor je dovolil 1000 K podpore in 5000 K brezobrestnega posojila k stroškom 11.000 K, ker je upati, da bo nabavljanje gramoza tem potom ugodno vplivalo na cestno gospodarstvo.

+ Odkup sveta ob šentjanski železnici. Ker še zdaj posestniki ob šentjanski železnici niso dobili izplačanih odkupnin za svet, ki so ga odstopili za šentjansko železnico, je sklenil deželni odbor, da se obrne do železniškega ministrstva, naj posreduje v tej zamotani zadevi, da čim prej pridejo posestniki do svojega denarja.

+ Vinogradniška posojila. Ker so letos vinogradniki hudo prizadeti, je sklenil deželni odbor, da ustavi za zdaj izterjanje brezobrestnih posojil in predloži deželnemu zboru, da se izterjanje za letos sploh odloži. Z enako prošnjo se obrne deželni zastop tudi do vlade.

+ Ban Tomašić o novem programu koalicijske. Potem, ko je bil ban preje na posvetih pri grofu Khuenu, so izšla v »Pester Lloyd« njegova izvajanja o programu za fuzijo koalicijske. Tomašić je zadovoljen, da se je najmočnejša politična skupina Hrvaške postavila na nagodbeno stališče; vendar pa kritikuje stilizacijo novega programa, ki da premalo jasno in določeno poudarja »državno skupnost dežel krone sv. Stefana«. Prav mu tudi ni odstavek o združenju vseh hrvaško-srbskih dežel, ki da bi moral odločno značiti nedotakljivost dualizma. »Pokreči« odgovarja na prigovore bana jako spravljivo, da so ti prigovori zgolj stilistične narave in se oni popravki, ki jih zahteva, ne protivijo duhu programa nove stranke. Vidimo torej, da sta si bivša ljubimca zopet dokaj blizu... Sporazum z banom na vsak način — to je deviza »slavonske opozicije«, ki je menda našla končno dovoljen odmev tudi v ostalih vrstah koalicijske.

— Sankcioniran deželni zakon. Cesar je sankcioniral od kranjskega deželnega zbora sklenjeni zakonski na-

črt glede na izpopolnitev § 3., zakona od 16. junija 1894, po katerem se pooblašča deželni odbor pobirati od mostu čez Savo pri Ratečah mostnino.

— Šolske vesti. C. kr. okr. šolski svet v Postojni je nastavlil sledeče provizorične učne moči, oziroma suplentke: Marijo Grile za Col nad Vipavo; Ivano Čeč za Orehek (kot suplentka); Marijo Dereani za Postojno; Ano Pečar za Palče pri St. Petru; Gustava Ferjan za Razdrto Gabrielo Ažman in Marijo Debevec za Senoče (slednja kot suplentka); Justino Suša in Ano Šek za Vipavo (slednja kot suplentka); Franceta Škof za Vreme in Josipino Ambrožič za Zagorje. Prov. učitelja Bric Dominik v Hotedršci in Karol Stravs na Colu sta službi menjala. Učitelj France Mercina v Vipavi ima zaradi bolezni dopust do 1. marca 1911, učitelj Miha Mežan v Orehku pa iz istega razloga za celo leto 1910/11.

— Štiridesetletnico mašništva je obhajal v nedeljo gospod Josip Velikanje, župnik v Jurščih (Roverija) pri Vodnjanu. Josip Velikanje se je rodil dne 18. marca 1843 v Idriji, v mašnika je bil posvečen dne 11. septembra 1870.

— Tečaj za uporabo sadja priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 26. do 30. t. m. s sledečim programom: Ponedeljek dne 26. septembra od 2. do 4. ure: Pomen konzerviranja sadja in zelenjave. Vzroki pokvarjenja sadja. Torek dne 27. septembra od 8. do 10. ure: Kipenja. Kisanje zelenjave. Konzerviranje zelenjave v kozarcih in pušicah. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje. Od 2. do 4. ure: Naprava mezge in zdriza (zalzenj). Od 4. do 5. ure: Praktično razkazovanje v šolski kuhinji. Sreda dne 28. septembra od 8. do 10. ure: Konzerviranje sadja v kozarcih. (Naprava kompotov.) Shranjevanje sadnih konzerv. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v šolski kuhinji. Od 2. do 4. ure: Naprava soka iz jagodičevja. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v šolski kuhinji. Četrtek dne 29. septembra od 8. do 10. ure: Sušenje sadja in zelenjave. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sušilnici. Od 2. do 4. ure: Obiranje in spravljanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboje, košarice in sode v svrhu kupčije. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v sadni kleti. Petek dne 30. septembra od 8. do 10. ure: Naprava sadjevca (mošta). Sestava sadja in mošta. Kipenje mošta. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Od 2. do 4. ure: Ravnanje s sadjevcem. Bolezni sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. Od 4. do 5. ure: Praktične vaje v vinski kleti. — Predavanja od 26. do 28. so zlasti namenjena gospodinjam. Predavanje v četrtek dne 29. t. m. je sicer tudi gospodinjam, posebno pa našim gospodarjem sadjerejcem namenjeno, v petek pa bo de predavanje le bolj gospodarje zanimalo. Tečaja se je moči udeležiti vseh 5 dni, ali pa tudi zadnja dva dneva (četrtek in petek) ločeno. Z ozirom na važnost uporabe sadja vabimo naše gospodinj in dekleta, kakor tudi naše sadjerejce k temu tečaju. Za udeležbo tečaja se je do 19. t. m. zgledati pri ravnatelstvu kmetijske šole na Grmu, ker se dovoli le omejeno število udeležencev. V tem priglasu je navesti, katere dneve se želi udeležiti predavanj. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem dovoli ravnatelstvo kot podporo enkratno vožnjo do Novega mesta in 2 K na dan za prehrano.

— C. in kr. vojaško preskrbovalno skladišče v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani nakupni avizo c. in kr. intendance 3. voja v Gradcu zaradi zagotovitve slame za vojno upravo. Zagotovitvena obravnava se bode vršila pri vojaškem preskrbovališču v Gradcu dne 20. septembra 1910. Nakupni avizo in zvezek z natančnejšimi pogoji sta v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Neurje v Pulju. Škodo, ki jo je povzročilo neurje v Pulju, ko se je utrgal oblak, cenijo na pol milijona kron. Po nekaterih hišah stoji še zdaj voda.

— Na naslov c. kr. davčnega urada v Ribnici. Te dneve raznaša c. kr. davčni iztirjevalec Primec opomine za davke. Opozarjamo slavni davčni urad v Ribnici, da pouči svojega slugo, kako se ima vesti pri tem svojem delu, ki za ljudi gotovo ni nič kaj prijetno. Zahtevamo, da se mu dopove, kaj govore njegovi predpisi, in kako daleč sega njegov delokrog, zlasti si kar najodločnejše prepovedujemo, da bi še nadalje zbadal ljudi in se iz njih norčeval, kakor je to storil v Nemški vasi. »Prav vam je. Le plačajte, ali pa pojdite na poslanca Pegana in Šustersiča, da vam plačata, zakaj ste pa taki tepci, da tako volite!« Da mu to iz urada ni naročeno, o tem ne dvomimo. — Ako se zadeva ne ublaži in c. kr. davčni iztirjevalec Pri-

mec ne poboljša, bomo primorani oglašiti se tudi pri višji oblasti.

— **Občinske volitve št. Florijan na Gorlškem.** Pri starešinstvenih volitvah so zmagali v 1. in 2. razredu pristaši S. L. S.; nasprotnik je takoj sprevidel, da je postal vsled tega zanj položaj zelo kritičen, zato pa je začel intrigirati na vse možne načine, da le reši, kar se rešiti da. In posrečilo se mu je skaliti vodo in ujeti v tej kalni vodi nekaj rib. Začela so kompromisna pogajanja med nekaterimi pristaši S. L. S. in liberalnimi starešini in ni izključeno, da bi tako dobil nasprotnik zopet v roke moč in veljavo. Težko in mučno je prati v javnosti tako perilo, toda dolžnost občinarjev volilcev je, opozoriti v zadnjem času gospode starešine, ki so bili izvoljeni na programu S. L. S. naj se ne igrajo z ognjem. Delegacija S. L. S. ima v občinskem zastopstvu premoč in tega se mora zavedati, po tem uravnati svoje delovanje. Vsako pakiranje, vsak kompromis z nasprotnikom je golo izdajstvo. Sklepi in dejanja izvoljenih starešin spadajo k javnemu delovanju, zato so tudi podvrženi javni kritiki. To morajo imeti gospodje vedno pred očmi, da jih ne dohiti neprijetno razočaranje, ako bi s svojim ravnanjem izpili odločno in umešno kritiko v časopisu. Dvanajsta ura se bliža in kocka mora pasti v doglednem času. Merodajni gospodje naj se tedaj zavedajo resnosti položaja ter naj ne igrajo nevarne hazadne igre, ki utegne uničiti sad dveipol letnega trudapolnega delovanja. Načelo mora stopiti pred osebne interese, potem se dobi pot za skupni nastop; dokler pa bo kdo iskal pri volitvah v prvi vrsti samega sebe, ni mogoče misliti na zmago. Starešini izvoljeni na programu S. L. S. so moralno primorani storiti vse, da zavlađa med njimi edinost. Kdor se pa zbližanju umika z raznimi neutemeljenimi pomiselki in oziri, ubija strankino moč in prodaja svoje volivce. Želeti je, da bi te vrstice zadostovale, tako da bi ne bilo več treba pečati se s to zadevo v javnosti.

— **Živnoredska zadruga** se je ustanovila v Stari Loki dne 8. septembra. Na ustanovni shod je prišlo lepo število samih uglednih mož. Govorila sta o živnoredi državni poslanec Fr. Demšar in pa živnoredski inštruktor F. Kristof. Nasveti o umni živnoredi so bili poslušalcem zelo všeč. V odbor so bili izvoljeni: Mat. Triler, Martin Logonder, Janez Cof, Luka Kalan, Matevž Volgemut, Ivan Baloh iz Stare Loke, iz Suhe Franc Hartman, iz Bodovelj Jakob Rupar, nadalje Pavel Vodnik — Brodi, Pavel Demšar — Log, Valentin Sušnik — Breznica. Naj bi odbor deloval z vsemi močmi, da se živnoredja v domačem kraju povzdigne!

— **Društvo slovenskih katehetov** je izdalo za veroučitelje prepotrebno knjižico »Podrobni učni načrt za poučevanje veronauka na ljudskih šolah«. Dodatek: Podrobni načrt za poučevanje na ljudskih šolah. Uredil katehet A. Čadež. — Knjižica vsebuje navodilo, razdelitev ur za verouk po raznih šolah, seznam najboljših porabnih katehetskih knjig, pomočkov in učil ter podrobne načrte za vse kategorije ljudskih šol. Cena 80 stotink. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

— **Griza med vojaki.** V 47. pešpolku, ki je bil pri letošnjih vojaških vajah na jugu nastanjen v Kostanjevici, se je pojavila griza in druge infekcijske bolezni. Bataljon pa je moral korakati dalje s svojim polkom ter so ga v Nabrežini zopet nastanili v slabih, zanikernih stanovanjih. Griza se je vsled tega grozno razširila, tudi med častniki, in umrlo je vsled malomarnosti gotovih krogov tudi več vojakov. Uradna poročila se sicer lepo glase, a poročila se, da so dejstva drugačna.

— **Nesreča na Marošu.** Čez Maroš se je vozilo v čolnu 16 oseb. Čoln se je prekucnil. Vtonili so štirje delavci. Brodarja so zaprli.

— **Velika goljufija.** V Monakovem sta izvalila dva goljufa pod pretezo, češ, da sta španska bogataša, nekemu zlatarju dragocenosti, vredne 150.000 mark. Goljufa sta pobegnila brez sledu.

— **Avstrijski »vohuni« v Srbiji.** Celo zagrebški Obzor se je oglašil v tej zadevi ter piše: Zadnje čase je postala v Srbiji navada, da zapirajo »avstrijske vohune«. Karkoli pride iz naše monarhije v Srbijo, bodi si po trgovskih ali osebnih opravkih, je prva čast, ki se mu izkaže v Beogradu, da se ga brez kakega posebnega vzroka smatra za »avstrijskega vohuna«. Poročali smo, da so srbske oblasti aretovala v Kragjevcu nekega Hrvata dr. Božiča, češ da je vohun Hrvatski listi poročajo, da je aretovani dr. Božič mestni tajnik v Osijeku, ne odvetnik, ki je šel v Kragjevec obiskat neko sorodnico ali znanko »Obzor« piše, da bi mogli srbski državni detektivi in ambiciozni okrožni predstojniki skrbeti za svoj avanzna pri vladi tudi na kak drug način, ki bi ugledu Srbije kot države mnogo manj škodil, kot pa te senzacionalne aretacije, od katerih se 90 od 100 slučajev izkažejo kot utemeljene.

— **Nova jadranska železnica na Balkanu?** Bolgarski listi pišejo, da sta Rusija in Francija v zvezi z Bulgarijo, Črnogoro in Grčijo sklenile zgraditi železnico Bar-Cetinje-Sofija-Črnogorje ter tako paralizirati važnost avstro-nemške proge San Giovanni di Medua-Niš-Kladovo.

— **V Ameriki ustreljen Slovenec.** V Chisholmu, Mism., so pokopali dne 4. avgusta Slovenca Martina Ravniharja, ki so ga zavratno ustrelili neki Italijani. Zločinci še niso v rokah pravice.

— **Razbojstva v Bosni.** V okraju Sanski Most so bili minoli mesec izvršeni trije roparski napadi, oziroma umori. Roparje je po vztrajnem trudu izsledil orožniški postajevodja v Sanskem Mostu, Jakob Mišić.

— **Somogy izvoljen?** »Hrv. Dnev.« poroča, da se je po Sarajevu raznesla vest, da se je po skrutinju na vladi izkazalo, da je dobil zajedničar Somogy proti udrugašu dr. Perišiću dva glasova večine ter torej ne bo treba odločitve preputiti — kocki.

— **Kmečki upor.** Iz vasi Vidovci, občina Šestine na Hrvaškem, so morali orožniki odpeljati več kmetov na sodišče, da nastopijo neke kazni. Kmetje pa se niso hoteli pokoriti, vsled česar so rabili orožniki orožje. Med kmeti je nastalo silno ogorčenje ter se je uprla proti orožnikom vsa vas. Prišlo je do krvoprelitja. Orožniki so ubili kmeta Štefana Večerina, smrtno ranili kmeta Jago Večerina, 13 kmetov pa odpeljali v zapor. Ta žalostni slučaj ne ilustrira ravno najlepše orožništva na Hrvaškem, ker za izvrševanje svoje službe pač ni treba ubijati ljudi, zlasti še, če se mora samo koga odpeljati v paridnevni zapor. Orožniki bi po instrukciji ne smeli takoj streljati na množico.

— **200 K je izgubil** nekdo od Keršičeve tovarne v Sp. Šiški do državnega kolodvora, po Bleiweisovi cesti proti južnemu kolodvoru do skladišča na kolodvoru. Pošteni najditelj na odda vsoto proti nagradi na policiji.

— **Na Brezovici** uprizori kat. slov. izobraževalno društvo in Orel dr. Krekovo igro: »Turški križ«. Igra, ker je povzeta iz narodnega življenja in bojev naših pradedov z najhujšim sovražnikom katoliške vere, vzbudi, kjer se je že uprizorila, občno zanimanje. Upamo, da, kdor pride pogledat, mu ne bo žal. Ob tej priliki lahko pogledaš tudi novi gledališki oder, delo akademičnega slikarja g. S. Ogrina iz Vrhnike. — Vstopnina: Sedeži 1. vrste 80 vin.; 2. vrste 50 vin.; stojišča 20 vin. Na veselo svidenje!

— **Spominsko ploščo Bohuslavi Čelakovski-Rajski** so 4. t. m. odkrili v njenem rojstnem mestu Rožmitalu.

Državnozborna volitev na Dolenjskem.

Resnica o liberalnem shodu v Metliki. — Iz Metlike se nam piše: Dne 8. septembra 1910 ob 9. uri je imel tukaj na glavnem trgu učitelj Gangl svoj shod. — Kljub temu, da so bili po hišah nabiti lepaki, in da se je od občine »obobnal« njegov shod se je zbralo okoli 160—180 oseb z otroci vred mimogrede v cerkev in iz cerkve. Liberalcev je bilo le kakih 40—50 oseb. — Meščanstvo je bilo slabo zastopano. — So pač terorizma iz preteklega časa siti. Shod je otvoril gospod župan Jutraž. Videlo se mu je, da ni bil nič kaj navdušen. Na predlog Dako Makarja je predsedoval shodu gosp. župan, ki je predstavil kandidata učitelja Gangla in priporočal njegovo kandidaturu bolj meščanom, rekoč, ker nas zastopa dobro v deželnem zboru nas bo še bolj v državnem zboru. — Ker ni mogel navesti nobenih vrlin in njegovih uspehov v deželnem zboru, je takoj podelil besedo gosp. Ganglu. — Učitelj Gangl jel je vezati otrobe kakor navadno. Gospod Gangl, ko bi vas mi ne poznali in ljudem ne povedali resnice, bi še kaj bilo, tako pa ne bo nič kruha iz te moke. Naš poslanec bo gospod profesor Evgen Jarc! Ko je gospod učitelj Gangl nehal govoriti je nekaj dam, dijakov in meščanov »ploskalo,« — pa je bil konec prvega dejanja komedije. — Nato nastopi »preveč črnorumeni« — c. kr. profesor »Skalar« Jug. — Mož ni prav nič simpatičen. Dejal je med drugim, da je delegacija Slov. L. S. kriva, da cesar ni potrdil Hribarja za župana. Dejal je, da so poslali starine v pokoj, in da so oziroma bodo pa zato mladini z mladimi idejami okoli lista »Skala« nastopili. Prerokoval je, da bo S. L. S. kmalu dogospodarila in da pridejo potem Skalarji na površje. Pretvarjal je, kar je že Gangl povedal, da so poslanci S. L. S. sami egoisti; za celokupnost pa nič ne store. Deželni glavar pl. Suklje, da ni nič storil, in da se zdaj iz Belokranjcev norca dela, kazoč jim osle radi železnice. Hvalil je liberalno učiteljstvo, kateremu se ima ljudstvo za izobrazbo, na kateri je zdaj zahvaliti in za to boljše plačati. Slednjic je priporočal kandidaturu učitelja Gangla. Da, omenil je tudi, da je on in gospod učitelj Gangl svobodomislec,

in da le svobodna misel osreči enkrat slovensko ljudstvo. — In tako je bil še konec drugega dejanja komedije, — nakar je gospod župan Jutraž shod hitro zaključil. Sevé na poziv se je nekaj rok vzdignilo ali polovica teh izvenzemski nekaj prav hudih liberalcev v Metliki, učiteljev, nekaj uradnikov ne bodo gospoda Gangla volili, kajti sicer ne bi res s svojo lastno glavo mislili kakor je to gospod Gangl o volilcih S. L. S. trdil. — Ljudje so se norčevali: »Gangl odpravi davek, vojake, kanone, barke in žandarje. To bo lepo!

POVODENJ NA MORAVSKEM.

Brno, 13. septembra. Moravsko cesarsko namestništvo je izdalo oklic za nabinanje darov za oškodovance po povodnji. Že več desetletij niso povodnji naredile na Moravskem toliko škode kot zadnje dni. Mnogo je tudi človeških žrtev. Travniki in polja so opustošena, mostovi podrti, ceste razrušene. Več sto hiš se je podrlo, mnogo živine in drugih domačih živali je poginilo. V mnogih krajih ponesrečenci niso mogli ničesar rešiti. Na stotine družin je brez strehe. Izmed darovateljev je bil naš cesar, ki je poslal večjo vsoto za oškodovance vsled povodnji.

KOLERA.

Budimpešta, 13. septembra. Notranje ministrstvo izjavlja v nekem uradnem poročilu, da se je potom bakteriološke preiskave dognalo v komitatih Tolna, Pešta in Raba po en slučaj azijske kolere. V Mohaču je umrl nek mlinarski delavec s kolera sumljivimi znaki. V baranyaškem komitatu so pri 22 slučajih tekom zadnjih 14 dni dognali 8 slučajev kolere.

Rim, 13. septembra. V zadnjih 24. urah je v Apuliji obolelo 35 oseb na kolero, 4 pa so umrle.

Kolera na Ruskem. Od izbruha kolere do 27. avgusta je umrlo na Ruskem po vladnem štetju na kolero 74.033 oseb, zbolelo pa 154.000 oseb. Ako vzamemo, da so uradne številke veliko prenizke, ker na deželi in v oddaljenih krajih, kjer zlasti razsaja kolera, ni mogoče dobiti natančnih podatkov, lahko razumemo, da je položaj na Ruskem v resnici grozen. Kmetje napadajo zdravniške in zdravstvene komisije, češ, da jim one povzročajo kolero, ter so jih v mnogih slučajih tudi potolkli.

Štajerske novice.

Š župnik Fr. Bergman umrl. Umrl je danes č. g. župnik Fran Bergman ter bo v četrtek ob pol 10. uri dopoldne pokopan v Št. Lenartu.

Š župnik Martin Kragelj umrl. Umrl je v Sevnici č. g. župnik Martin Kragelj. Pogreb bo v sredo dne 14. t. m. ob deseti uri dopoldne. Svetila mu večna luč!

Š Umrl je v Žalcu posestnik in absolutent zadružne šole v Darmstadtu, Franjo Kopriva, star 26 let.

Š Nemški razgrajati v št. Ilju. Poroča se nam dodatno, da je na dan otvoritve »Slovenskega Doma« v št. Ilju korakala na čelu nemške družali, ki je došla v št. Ilj ob pol 1. uri popoldne stara, debelušna učiteljica ročnih del na obeh šentiljskih šolah Ana Hufschmid. Njej sta sekundirala učitelj šentiljske nemške šole, Gordon, in pa načelnik odbora za naseljevanje Nemcev v št. Ilju, sudmarkin agent Karol Fraiss. Posebno se je odlikoval med nemškimi pretepači visokošolec Ciril Sadu, sin šentiljskega nadučitelja na slovenski šoli.

Š Šoštanjski okraj. Državni in dež. posl. dr. Verstovšek je imel v nedeljo dva shoda v št. Janžu in št. Ilju, ki sta bila nepričakovano dobro obiskana. Na obeh shodih je poslanec razkrinal izdajalsko početje celjske Narodne stranke in bičal nemumno politiko teh liberalnih gospodičev. Meseca februarja so še predlagali zaupnice poslancem S. K. Z. radi njihovega odločnega nastopa, meseca junija in julija so se lagali, da smo napravili že kravjo kupčijo in prodali slovenske težanje za malenkost, sedaj meseca septembra pa že pišejo najstrastnejše in hujše ko nemški listi proti obstrukciji. Preko takih politikov-značajev gremo na dnevi red in se ne damo ovirati v svojih ukrepih. Mi se borimo za uvišene namene, zato ne bomo kar čez noč spremenili svojega stališča kakor liberalci, temveč bomo vstrajali, dokler se ne predrugači sistem v deželi. Poslančeve besede so odobraval volici na obeh shodih in izrazili popolno zaupanje poslancem S. K. Z. in zahtevali od njih, da vstrajajo v boju z nestrpno nemško večino.

Š Ustrellil se je v Celju oženjeni podčastnik 87. pešpolka, Hebar, ker so prišli na sled raznim njegovim nerodnostim.

NEMCI IN ČEHI.

Minut je že cel teden, kar se je pričel Bienenrth razgovarjati s Čehi in Nemci, kako omogočiti delozmožnost češkega deželnega zbora. Nemci zahtevajo, naj se zagotovi, da se bodo posvetovala komisije o narodnih predlogih. Ni še znano, če se Čehi udeležijo Bienenrthovih posvetovanj. Sicer pa nemškim svobodomislecem ni veliko na tem, da se omogoči zborovanje češkega deželnega zbora, marveč radi bi imeli nove državne volitve. Nesrečo, ki je zadela nemško krščansko socialno koroško zadružništvo, izrabljajo zase in kriče, kakor da niso bili ravno svobodomiselní Nemci tisti, ki so povzročili velikansko goljufijo začetkom osmega desetletja v minulem stoletju. Nemci zato že naprej napovedujejo, da ostanejo pogajanja glede na delozmožnost češkega deželnega zbora brezuspešna, ker žele, da razpusti vlada državni zbor. Pri novih volitvah upajo pridobiti v škodo krščanskih socialcev več novih mandatov. »Magdeburger Zeitung« pa objavlja z Dunaja dopis, v katerem priporoča svobodomiselnim Nemcem, naj izstopi iz vladne večine, ker ničesar ne dobi za svojo podporo vladi.

Ljubljanske novice.

Ij »Narod« se jezi, ker se bo vršil 18. septembra shod ljubljanskih zaupnikov narodnonapredne stranke, češ, da on nič ne vé za ta shod in da ni dobil nobenega vabila. Razumemo! Ta shod sklicujejo »mladini«, ki pravijo, da bodo zbrali okoli sebe vse narodnonapredne zaupnike razun par starinov. Proglasiti nameravajo tudi na tem shodu svoje glasilce. Zborovali bodo v »Mestnem Domu«. Koliko bodo za dvorano plačali, še ne vemo. Poskrbeli pa bomo, da bo dvorana plačana in da bo plačana dvorana tudi za vse tiste shode, za katere so imeli liberalci dvorano »Mestnega Doma« pod Hribarjevim županovanjem brezplačno na razpolago. Ne bomo pustili, da bi mladini Tavčarja brezplačno obglavili.

Ij Predsednik ljubljanskega deželnega sodišča Albert Levičnik se je povrnil s svojega poletnega dopusta na svoje mesto nazaj in je pričel zopet uradovati. Predsednik deželnega sodišča se je vrnil s svojega dopusta v Zelenikih, ob katerem je delal naporne izlete v visoke hribe, popolnoma okrepčen in se po svoji navadi zanima za vsako malenkost. Pisarjenje o njegovem nasledniku je bilo za sedaj popolnoma nepotrebno, ker g. Levičnik ni prosil za umirovljenje, odstaviti se ga pa ne more.

Ij Pevski zbor »Ljubljane« se tem čvrsteje razvija, čim bolj se po njem poka. Pri včerašnji prvi vaji ženskega zbora po počitkih je pristopilo 6 novih članic, odpadla pa je ena ena pevka. Zenski zbor »Ljubljane« šteje okoli 70 članic in to število se bo še pomnožilo! Istina je, kar je povdarjal v pozdravnem nagovoru predsednik Dr. Pegan, da se v očiščenem zraku krepke diha in razvija tem bujnije zdravo telo. Nič ni pomagalo vse gdenje in blatenje s pisano in govorno besedo, gnus je ostal plačilo tihotapskim koristolovcem in hinavskim liberalnim intrigantom. Jutri otvori moški zbor vaje in po številu novo oglašanih soditi pod isto egido napredka kot sinoči ženski zbor. Konstantni napredek je pogoj in garancija uspevanja v društvu in nehalno bi bilo, če bi se tedaj ne spomnili tistih več ali manj merodajnih faktorjev, ki govore in pišejo — za Ljubljano, če tudi včasih manj elegantno — vendar za tako naglo še dosti honetno. Opozorjamo še enkrat na jutrajšno vajo moškega zbora ob 1/2 9 uri.

Ij Švicarija bo menda zopet nov dokaz izbornega mestnega gospodarstva pod bivšim ljubljanskim županom Ivanom Hribarjem. Čujemo, da se imajo v prihodnjih dneh dokazati tehnični talenti bivšega ljubljanskega župana in njegovega tehničnega tajnika Cirila Kocha.

Ij Mestni tržni nadzornik Ribnikar se nam zdi, da ima veliko več vneme in veselja za politiko, kakor pa za nadzorstvo ljubljanskega trga. Sedaj, ko se mnogo piše o kolero in se vsa merodajna oblastva bavijo s tem, da se nevarnost kolere ne zanese v naše kraje, bi bilo pač pričakovati, da je tržni nadzornik na svojem mestu in da z največjo pozornostjo nadzira trg. Mož je pa sedaj tako zamišljen v svoje politične »načrte« in tako zaposlen s svojimi agitatoričnimi potovanji, da se ni udeležil seje, pri kateri se je razpravljalo o sredstvih proti kolero. Kaj se to pravi v tako važnem in resnem času, ko je treba največje pozornosti, da se ne zanese v mesto nevarna bolezen, ni naša stvar preiskovati. Sedaj piše baje članke, v katerih podučuje komisarja Laschana,

kako naj vpelje v Ljubljano argentinsko meso, češ, zdaj pokaži, kar znaš. Gospod Ribnikar bi bolje storil, ko bi dajal take lekcije bivšemu občinskemu svetu, ki ni nikdar storil nobenega koraka zoper draginjo; še bolje bi pa bilo, če bi on sam take stvari v roke vzel, kakor da se na politične shode vozil!

Ij Zakaj odredbe proti koleri bi človek vprašal, ako čuje, kake razmere so v mestni ledenici. Poroča se nam, da je tam polno nesnage, da ljudje hodijo po blagu itd. V slučaju kolere bi bilo tu pravo ognjišče bolezni. Nezaslišano je, da imamo tržno nadzorstvo in take razmere in to celo sedaj, ko se je tako zelo treba varovati kolere. Zahtevamo v interesu prebivalstva, da se takoj proti taki malomarnosti vse potrebno ukrene.

Ij Odlikovanje. Deželna vlada je priznala ljubljanskemu mestnemu stražniku Karolu Rmarorju nagrado 52 K 50 vin., ker je rešil iz Ljubljane desetletno Floro Kajfež.

Ij Zadeva Kleindienst se bo razpravljala v soboto dne 17. t. m. pred ljubljanskim sodiščem. Z ozirom na razno pisarjenje beležimo kratko to-le: Državno pravdnštvo ni odklonilo zasledovanje Kleindienstovo zato, ker je dal v svoji razumljivi ogorčenosti rajnemu Petru Praprotniku zausnico, marveč je zahtevalo nasprotno, da se kaznuje Kleindienst zaradi te zausnice. Praprotnikovi dediči pa s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali, da se obsodi Kleindienst tudi zato, ker je Praprotnik umrl in trdijo, da je smrt rajnika v vzročni zvezi z zausnico in to vprašanje se bo rešilo pri sodni razpravi dne 17. septembra.

Ij Vthitapec. V noči na ponedeljek se je nek neznane vthitapil skozi odprto okno v neko privatno stanovanje na Cesti na južno železnico in ukradel iz kuhinje uro budilko, vredno 5 kron, služkinji pa zlat prstan.

Ij Cvet in sad. Na Khunovi cesti št. 23, na vrtu bivše Kopřivove hiše, je vzcvetela velika, lepa jablana, ki je polna debelih jabolk.

Ij Profesor Jug je za časa disciplinarne preiskave suspendiran.

Ij Umrli so v Ljubljani: Friderik Simandl, pomožni uradnik, 73 let. — Katarina Šutej, žena polzemljaka, 45 let. — Marija Zaveršek, delavčeva žena, 48 let. — Leopold Mahkota, delavec, 46 let. — Franciška Škrabelj, žena sedlarskega pomočnika, 31 let. — Fran Zabukovec, mizarški pomočnik, 18 let.

Ij Kosilo po cení. V nedeljo opoldne je prišel v neko gostilno na Rimski cesti znani vagant, 55-letni Karl Spindler, si naročil kosilo in liter vina. Ko je bilo treba plačati, je pričel razgrajati, nakar so poklicali stražnika, ki ga je aretoval. Spindlerja, kateri ni imel v žepu belica, so izročili sodišču.

Ij Kdor ne uboga. Včeraj ponoči je stražnik posvaril na Starem trgu dva goriška zidarja zaradi kalenja nočnega miru. Ker le nista ubogala in naprej kričala, sta bila aretovana. Policija je potem dognala, da enega zasleduje tukajšnje deželno sodišče zaradi hudo delstva motenja vere. Po prestani policijski kazni ga bodo izročili sodišču.

Ij Vandalizem. Danes ponoči so pokazali ponočnjaki na Gradu zopet svojo podivjanost. Izdrli so na Vtrdbah pet klopij ter jih s stebri vred vrgli za Vtrdbe. Istotako so izdrli napis »Na Vtrdbah« ter tudi tega vrgli tja, kamor klopi. In še celo zemljemerskim kameonom niso dali miru in so tudi te izdrli. Da se pride takim stvarim v okom, naj vsakdo, kdor bi vedel kake podatke, ki bi vodili zlikovcem na sled, že v interesu javnosti takoj vsako najmanjšo sumnjo naznani mestni policiji.

Avstrijski katoliški shod v Inomostu.

V nedeljo je govoril na zborovanju Pijevega društva dr. Kölld, ki je poročal o delovanju omenjenega društva. Društvo ima 125.000 članov, ki pripadajo 807. krajevnim skupinam. Ima svojo lastno takozvano Pijevo korespondenco ki podpira katoliške liste s svojimi poročili. Ker so večinoma vse korespondence v židovskih rokah, razven korespondence »Avstrija«, potem se ni čuditi, da dobivajo skoro vsi listi židovskopobarvana poročila o vseh katoliških politiki, in o vseh katoliških napravah. Zato je dolžnost vseh avstrijskih katoličanov, da se popolnoma osvojimo od vseh liberalno judovskih korespondenc! Naravnost klasičen pa je bil govor znanega časnikarskega apostola P. Kolb-a, ki je z ognjevitostjo in temeljitostjo v živih barvah narisal razde-

jánje, katero židovsko-liberalno časopisje med človeško družbo napravlja.

Liberalno časopisje je najhujši kvarljivec vsega krščanstva. Časopisje je postalo regulator javnega mnenja, ljudske vesti; državniki, vlade, parlamenti, zakonodajni zbori vse krivi svoj hrbet pod bičem in kupljenim peresom neznanih skritih liberalnih časnikarjev. Vsak dan nove zmote, nov zasmeh, ki se zajeda kakor strup v ljudsko dušo. Vsa ženjalnost in ves talent, podlega skoro v tem boju, kjer kupljena peresa z lažjo, zvitostjo, hinavščino vsak značaj trgajo. Slučaj Ferrer in Barcelona nam kažejo, kam mora privedi Avstrijo ta večna gonja in neprestano hujskanje liberalnega časopisja. Revolucija in največji zločini so sad take žurnalistike. Če hočemo to silo streti, potem je treba najprej, da se katoliška javnost z drugačno vstrajnostjo in energijo loti tega dela, kakor se ga je dozdaj prijala. Treba je neumorne agitacije od hiše do hiše od občine do občine za katoliško časopisje. Katoliški časopis je baklja, ki posveti v to temo laži, zmot hinavščine, ki jo nad nami razgrinja liberalna lažipolna žurnalistika. Vse žrtve, vsi zavodi, vse šole, ves trud zamanj brez uplivenega katoliškega časopisja. Govor je napravil silen utis na vse udeležence.

V nedeljo popoldne je govoril dekan Spannbruckner o krščanski vzgoji in njenih sredstvih. Nato je nastopil državnozbornski poslanec Kunschack, ki je razpravljal o socialnih dolžnostih katoličanov.

Znamenito je tudi, da se je pečal katoliški shod z alkoholnim vprašanjem, in s tem pripoznal veliko važnost in pomen, katerega ima vzdržnost na razvoj katoliškega gibanja. Med avstrijskimi Nemci se je v tem pogledu še zelo malo storilo in z mirno vestjo rečemo, da smo Slovenci v tem oziru med prvimi.

V raznih odsekih se je obravnavalo agrarno, izseljeniško, obrtno in trgovsko vprašanje. Posebno pozornost, zaslužijo tudi razprava, p. Augustna Galen, izdajatelja apologetičnega lista, Bonifacius-Correspondenz-a, ki se opozarjal nia svobodomiselnost gibanje ki se širi po Avstriji; zaključil je škod komers, ki ga je priredila zveza katoliških, akademičnih društev.

Meje našega lista so preozke, da bi obširneje poročali o tej zgodnji manifestaciji avstrijskih katoličanov: zato sklepamo z željo, da bi se katoliški shod rodil, najlepše uspehe in približal avstrijske narode na vseh poljih, in jih sklenil v trdno četo ki naju bi z uspehom branila naše katoliške interese.

Shodi S. L. S.

Shod S. L. S. v Zagradcu se je vršil v nedeljo po sv. maši ob obilni udeležbi. Poslanec Jaklič je poročal o državnem zboru in deželnem zboru. Priporočal je ljudem ustanovitev živinorejske zadruge. Končno je odgovarjal na posamezna vprašanja. Na predlog predsednika shoda posestnika g. K o š a k a je shod izrekel zaupanje poslancem Slovenske Ljudske Stranke.

V Ambrusu je bil prav lep shod v nedeljo popoldne po službi božji. Posl. Jaklič je govoril o draginji, vzrokih draginje in ožigosal tiste stranke in tiste stanove, ki vpijejo, da je kmet kriv draginje mesa in živil. Z velikim zanimanjem so poslušali o borbah S. L. S. v državnem zboru, kakor tudi v deželnem. Govorilo se je o popravni cest in vodovodov, zaradi katerega se bo v kratkem vršila komisijska obravnava. Predsednik g. župnik Z a v b i se je zahvalil poslancem za njih vztrajno borbo v zbornicah in predlagal poslancem zaupnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Razne stvari.

Poljska mesta in Judje. Sedaj, ko hoče ruska vlada dati tudi poljski deželi krajevno avtonomijo in si bodo mesta sama volila svoje župane, so začeli Poljaki proučavati razmerje glasov po poljskih mestih na Ruskem in odkrile so se jim čudne reči. Izmed 116 mest v poljskem kraljestvu jih ima samo 53 poljsko večino, 44 jih ima odločno judovsko večino, a v ostalih so tudi Poljaki v manjšini proti Judom skupaj z drugimi narodnostmi. Izmed mestnih nepremičnih posestev, ki tvorijo podlago volivne pravice, jih je 41-1 % v judovskih rokah, 4-4 % posedajo Rusi in Rusini, skoraj ravno toliko Nemci, Poljaki pa slabih 50 %. Mesto Holm šteje na 671 volivcev 560 Judov, to je 83-4 %; Medreče ima na 1054 volivcev 756 Judov, to je 71-7 %; Kalušin na 488 volivcev 391 Judov; Ščučin 204 Jude na 345 volivcev; Vladislavo 206 Judov na

286 volivcev; Vilkoviški 322 na 392; Mali Terespol 125 na 165. Še huje je pa v Avstriji, v Galiciji, kjer imajo po vseh mestih Judje odločilni vpliv.

Zavarovanje zrakoplovcev za življenje. Iz Pariza se poroča, da so francoske življenjske zavarovalnice sklenile, da ne sprejmejo zavarovanja nobenega zrakoplovca, ker je nevarnost prevelika. Prevzemajo samo zavarovanja za poškodbe, ki jih povzročijo drugim ljudem zrakoplovci. Tako morejo n. pr. zavarovati prireditelje zrakoplovnih tekem za premijo od 4000 do 400.000 kron, a samo za čas, dokler tekme trajajo. Neka španska zavarovalnica, ki je prevzela zavarovanje zrakoplovcev, je imela občutno škodo. Za premijo 1200 kron na leto je morala izplačati polico na 40.000 kron. Poleg tega je morala trikrat na leto izplačati vdovam zrakoplovcev po 40.000 kron zavarovalnine. Od tega časa ne sprejema več takih zavarovanj.

O obleganju Jeruzalema so v Zgoranjem Egiptu, kot poroča časopisje, našli pomembno arheološko znamenitost. Našli so namreč latinski napis, vrezan v leseno desko, ki ima 50 vrst in od katerih je mogoče brati samo 35 vrst. Ta pisava je, ne glede na one, ki so jih našli v Pompejih, ena najlepših zgledov latinice. Posebno važna je ta najdba vsled tega, ker omenja obleganje Jeruzalema pod Titom. To je prvi avtentični dokument o tem zgodovinskem dogodku in potrjuje v vsem pripovedovanje Jožefa in drugih starih zgodovinarjev.

Niso še nikdar videle pisateljaj Dovtipna reč se je v teh dneh zgodila z nekim poljskim pisateljem v Krakovu. Dvoje mladih gospodičen je prišlo iz nekega manjšega mesta na deželi v Krakov ter sta si vzeli skupaj mesečno sobo v neki hiši. Zvečer pa priletita prestrašeni k vratarju in mu povesta, da tiči v nekem kotu v III. nadstropju sumljiv človek s čudnimi, najbrže ponarejenimi lasmi in brado. Vrtar alarmira takoj celo hišo, služkinje z metlami in kuharice z burkljami gredo za vratarjem v tretje nadstropje nad nevarnega anarhista. Gospodični se skrivata boječe v množici. Kako se je pa vratar začudil, ko je zagledal namesto domnevanega razbojnika nekega znanega poljskega pisatelja iz Varšave, ki je poprej sam stanoval v tej hiši, sedaj je pa prišel obiskat nekega prijatelja. Ker ga ni našel, je čakal na hodniku njegovega prihoda. Vrtar je jezno pljunil proti gospodičnima in zarenčal: »Goski z dežele! Še niste videle nobenega pisatelja!«

Nove ruske bojne ladje v Črnem morju. Ruska vlada namerava graditi, kakor se poroča z večih strani, 4 nove bojne ladje za Črno morje, od katerih bo imela vsaka 23.000 ton ter bo veljala 12 milijonov rubljev.

Turška kupuje bojne ladje na Angleškem. Zatrjuje se, da so resnične vesti o nakupih Turške bojnih ladij na Angleškem. Ako se to zgodi, bi angleška admiraliteta zatajila svoje principe, na podlagi katerih prodaja svoje bojne ladje samo takim kupcem, ki se obvežejo, da ladje takoj demolirajo. Na podlagi teh zahtev hočejo namreč Angleži prikriti notranjo uredbo svojih ladij.

2680 metrov visoko z letalnimi strojem se je dvignil, kakor se poroča iz Pariza, dne 8. t. m. zrakoplovec Chavez z Bleriotovim letalnim strojem pri Issy-les-Moulineauxu ter tako dosegel nov višinski rekord. Do te znatne višine se je dvignil v krogih ob 4. uri 42 minut. Pri 1200 metrov višine je izginil gledalcem izpred oči ter se je po 43 minutah srečno spustil zopet na tla.

Strah Američanov pred Slovani. — Ameriško časopisje je v zadnjem času jelo obširno pisati o slovanskih priseljenikih. In vsi ti listi prihajajo do enega in istega zaključka, da bo treba slovansko priseljevanje, ako ne popolnoma preprečiti, pa vsaj znatno omejiti, zakaj sicer se lahko v doglednem času prigradi, da bodo večino prebivalcev Združenih držav tvorili ne Anglosasi, marveč — Slovani. To svojo bojazen utemeljujejo angleški listi s statističnimi podatki iz pravkar končanega splošnega ljudskega štetja.

Kupujte le vžigalice: „O korist obmejnim Slovincem“

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj, 13. septembra. Društvo uradnikov južne železnice, avstrijsko društvo železniških uradnikov, državna zveza železniških uradnikov in dru-

štvo železniških ekspedientov so sklenili zvezo, da izvojujejo one zahteve, katere jim je južna železnica že leta 1907. priznala, a še do danes teh svojih obljub ni izpolnila. Na skupno vlogo je glavno ravnateljstvo južne železnice odgovorilo, da se dotične obljube študira in da se jih izpolni v prvih dneh oktobra. Ravnateljstvo je nato od uradništva dobilo odgovor, da če zahteve uradništva ne bodo izpolnjene do 6. ure zvečer dne 14. septembra, se na celi črti v prvi uri 15. septembra prične pasivni odpor. Ravnateljstvo javlja listom, da bo izvršilo svoje obljube kakor hitro mogoče, najpozneje pa do 1. novembra.

HRVAŠKI BAN PRI CESARJU V AVDIJENCI.

Dunaj, 13. septembra. Včeraj ob 2. uri popoldne je zaslisal cesar hrvaškega bana dr. Tomašića v tričetrturini avdijski. Poročal je cesarju o političnem položaju in o volitvah v hrvaški sabor. Ban sam namerava kandidirati v prvem zagrebškem okraju.

KOLERA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 13. septembra. Tu je zopet nov slučaj kolere. Na neki ženski, Rozi Pleš, so konstatirali azijsko kolero.

Budimpešta, 13. septembra. Danes so pripeljali v izolirano bolnico zopet dve osebi, o katerih sumijo, da imata kolero.

NOV SLUČAJ KOLERE NA DUNAJU.

Dunaj, 13. septembra. Tu so konstatirali nov slučaj kolere. Obolel je na njej uslužbenec pri dunajski paroplovni družbi Kravniček.

OGRSKO POSOJILO 560 MILIJONOV KRON IN FRANCOZI.

Budimpešta, 13. septembra. Ogrski finančni minister je definitivno opustil misel o najetju 560 milijonov kron posojila v Parizu. Vzrok je več: neugodna situacija na francoskem denarnem trgu, tekem štirih mesecev so znašale emisije na francoskem denarnem trgu dve milijardi, poleg tega ni skoro nič letine ter je potreben velik import in tu so tudi potrebe ruskega denarnega trga, ki znašajo eno milijardo.

MILIJONI ZA TURŠKO BRODOVJE.

Solun, 13. septembra. Mati sultana Mohameda se je odločila žrtvovati vsako leto tri milijone za turško bojno brodogradnjo, a v oporoki bo zapustila v ta namen 40 milijonov. — V korist turškega bojnega brodogradnjo se bo tudi v kratkem času otvorila v Carigradu velika razstava. — Šeik ul Islam je poslal vsem duhovnim poglavarjem okoliščino, naj svetujejo vernikom, da darujejo kar največ za turško bojno brodogradnjo.

BOJ MED GRKI IN TURKI.

Solun, 13. septembra. Pri Papapuli in Neteju ob grški meji so se spopadli grški in turški vojaki. Turki so ubili pet Grkov, enega pa ranili. Turške izgube niso znane. — V Cavalli je usmrtil član turškega protigrškega bojkotnega odbora nekega grškega trgovca, ki je grški podanik. Grški trgovci so v Cavalli priredili zato veliko demonstracijo in zaprli svoje trgovine.

MENELIK ZDRAV.

Addis Abeba, 13. septembra. Menelik je ozdravel ter je predvčeršnjim povodom etiopskega novega leta sprejemal poklonitve in čestitke dostojanstvenikov.

RUSKI POSLANIK V PARIZU.

Pariz, 13. septembra. Ruski poslanik v Parizu, Delidov, je tako nevarno obolel, da so zdravniki izgubili vse upanje.

USMRČENA PRI ARETACIJI.

Moskva, 13. septembra. Ko je hotela aretovati policija na Tiverskem bulvardu Skukova, uslužbenka neke knjigotrdnice, in neko prostitutko, je Skukov ustrelil dekle, nakar je Skukova ustrelil s puško neki policist. Dekle je prej nekega policista smrtno ranila. V Skukovem stanovanju so našli revolucionarne spise. Policija je mnenja, da sta hotela izvršiti neke rop.

NESREČA NA ŽELEZNICI.

Vratislava, 13. septembra. V bližini železniške postaje Sucha ob šlezkogališki meji se je peljalo z vozom več kmetic čez železniški tir. V istem trenutku je privozil iz Krakova prihajajoči brzovlak. Lokomotiva je voz, na katerem so sedele kmetice, popolnoma razbila. Tri ženske so bile takoj mrtve, dve pa smrtno ranjeni. Uprežena konja je raztrgalo na kose.

? I ?
I K O
? O ?

== Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena ==
se dobi samo pri **H. SLITNER, Ljubljana, Mestni trg**
Lastna tovarna ur v Svici. 2018 Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

? I ?
I K O
? O ?

Javna telovadba v Horjulu.

Kljub neprestanemu deževju v soboto in precej slabemu vremenu v nedeljo dopoldne se je vendar veselica telovadnega odseka „Orle“ v Horjulu z javno telovadbo izvršila z nepričakovano dobrim uspehom. Naša domača dekleta so uprizorile igr „Pri gospodi“. Reči moramo, da so nastopale kot izurjene igralki ne kot diletantkinje, za kar so žele po vsakem končanem dejanju mnogo zasluženega aplavza. Dvorana je bila natlačena polna in vsi so bili polni hvale o nastopu naših deklet. Vsled slabega vremena je telovadba nekoliko zakasnela, in tudi lep, pripravljen travnik smo morali vsled mokrote opustiti ter si v zadnjem času poiskati skromnejšega, ki je pa tudi za silo zadostoval. Javne telovadbe so se udeležili polnoštevilno vrhniški, borovniški, dobrovski, brezovski tel. odsek ter viški po zastopnikih. Ob 3 uri se je vršil sprejem gostov s pozdravom g. iurista Fr. Logarja, ki je v iskrenih besedah pozdravljajoč došle „Orle“ v imenu izobraževalnega društva, tel. odseka, v imenu kat. narodnega dijaštva ter po županem naročilu v njegovem imenu, ker je bil sam odsoten vsled Jeruzalemskega romanja. Brhka domača dekleta v pestrih narodnih nošah so okrasile došle goste s šopki, na kar so odkorakali telovadci v spremstvu mnogobrojnega občinstva na telovadišče. Po rajalnem prihodu so proizvajali nastopivši Orli jako precizno proste vaje, nato pa vaje na orodju. Zlasti na drogu in na bradlji so proizvajali teške vaje, katere so pa vršili z občudovanja vredno sigurnostjo in fineso. Ves čas so dekleta v narodnih nošah marljivo prodajale listke za srečolov, ki se je vršil takoj po rajalnem odhodu na telovadišču. Tem potom izrekamo zahvalo vsem došlim tel. odsekom, okrožnemu načelniku za vodstvo javne telovadbe, dalje se zahvaljujemo najtopleje vsem onim, ki so darovali obilo dobrotov za srečolov, zlasti pa onim, ki so podarili lepe mlaje za to prireditve. Zahvaljujemo se vsemu občinstvu, ki nas je ob tej priliki na katerikoli način podpiralo, tistim pa, ki so se v soboto tako veselili dežja, ki nam je pretil pokvariti nedeljsko slovesnost in vsem tistim, ki so v nedeljo izza oken zasmehovali naša vrla dekleta v narodnih nošah, povemo, da mi gremo s smehljajem preko njih po jasno načrtani poti.

Cerkveni letopis.

Levovska stolnica povišana v bazi-
liko. Levovski konzistorij je prejel papežev breve, ki napade levovski stolnici čast in pravice rimskih bazilik. V brevu se povdarja, da ima levovska stolna cerkev zgodovinski pomen, ker je v nji kralj Jan Kazimir prisegal, da hoče braniti poljsko državo pred krivoverci, v nji se nahaja podoba Matere božje, milosti polne kraljice poljske krone, sloveče po svojih čudežih, v nji počiva telo blaženega Jana Strepe. Radi tega nadaje sveti oče tej cerkvi čast, pravice in privilegije rimskih bazilik.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

D	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
12	9. zveč.	733.3	16.7	sl. jzrh.	m. oblač.	
13	7. jut.	32.6	14.2	brezvetr.	oblačno	0.0
	2. pop.	32.1	19.9	sr. jvzh.	„	

Srednja večerajšnja temp. 17.3° norm 15.3°

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Št. 545/pr.

Travniški mojster.

Pri deželnem odboru kranjskem se sprejme travniški mojster s plačo 1.600 K in z aktivitetno doklado 504 K na leto ter s pravico do normalnega napredovanja, kadar se definitivno namesti. Prosilci za to službo vložijo naj svoje prošnje, katerim je priložiti krstni in domovinski list, npravnostno spričevalo, spričevalo o šolski izobrazbi, o fizični in strokovni usposobljenosti, do

15. oktobra 1910

pri podpisnem deželnem odboru.

V prošnji je povedati, če in kako je prosilec zadostil vojaški dolžnosti.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 12. septembra 1910.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 10. septembra

Pšenica za oktober 1910	10.09
Pšenica za april 1911	11.38
Rž za oktober 1910	7.36
Oves za oktober 1910	8.08
Koruza za september 1910	6.04
Koruza za maj 1911	5.91

Zahvala.

2646

Tem potom izrekamo najprisknejšo zahvalo vsem, ki so nam v težkih dneh žalosti povodim boleznin in smrti našega nepozabnega sina ozir. brata gosp.

Alojzija Petrica

abiturijenta

kakorkoli izkazali svoje prijateljstvo z zares ganljivimi izrazi sožalja. V prvi vrsti pa izrekamo gimnazij-skemu ravnatelju g. Brejniku, nadalje ge. Appe, Jacac in Oblakovi, gg. tovarišem abiturijentom, sošolcem in pevcem za ganljive žalostinke, čč duhovščini in gg. oo. frančiškonom, usmiljenim bratom ter vsem udeležnikom sprejema še enkrat najprisknejšo zahvalo.

Kandija, 12. septembra 1910.

Žalujoci ostali.

Trgovski pomočnik in učenec

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom. Reflektantje naj se oglašijo do dne 20. t. m. na upravništvo „Slovenca“. 2627 6—1

Ena ali dve lepo

2408 3

opremljeni sobi

s popolnoma separiranim vhodom se oddaste.

Gospodje

sprejmejo se na dobro hrano.

Natančneje pri Fr. Sax, Gradišče 7.

2 pomočnika

se sprejmeta takoj v trajno delo. Več pove T. Piš, čevljarški mojster, Zgornja Šiška štev. 107. 2610 2

Enonadstropna hiša

majhna se proda iz proste roke v Rožni dolini štev. 217 pri Ljubljani, ležeča nasproti peka. 2623 12

Gospodična

ki je dovršila trgovski tečaj, želi vstopiti v službo v kako pisarno ali trgovino kot strojepisalka ali blagajničarka ali v kako primerno službo. Naslov pove iz prijaznosti uprava tega lista. 2637

Hiša na Vrhnikih

Veliki klanec št. 76 z enim oralom sveta in krasnim razgledom se proda iz proste roke. Več se izve pri lastniku Milanu Poljanšek, Dol. Logatec. 2639

Kuharica

v starosti 32. let, že več let samostojno službujoča, ter v vsej gospodinjstvi stroki praktično dobro izveščana želi menjati službo. Gre najraje h kakim boljšim rodbini na deželo! Nastop v teku 2. mesecev, ali tudi preje. Pismene ponudbe blagovolijo se poslati pod „Stalnost“ poste restante Vrhnika. 2645

2636 3

Oroslav Jezeršek

naznanja sl. občinstvu, da je prevzel modno trgovino

Karl Recknagelna

na Mestnem trgu ter isto popolnoma z novim blagom založil. Blago, ki je še ostalo iz prejšnje zaloge, se prodaja po zelo nizkih cenah, na kar se osobito cenj. gg. šivilje opozarja. Blago bode vedno boljše in cene najnižje. 2638 3

Na današnjem občnem zboru ustanovljena

dividenda za leto 1909/10

izplačuje se proti vročenju pristojnih kuponov, pri naših blagajnah v Kolinu, Prostějovu in Ljubljani, nadalje pri Češki banki v Pragi, Praški uverny banki v Pragi, in nje podružnicah v Kolinu, Olmucu in Lvovu, v hranilnici kral. mesta Kolina, v menjalnici in zastavjalnici v Prostějovu in pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Kolin, 8. septembra 1910.

Kolinská továrna na kávové náhražky, kupecký podnik akciový.

Čeněk Kříčka,

predsednik upravnega sveta.

2643

Ob pričetku šol

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

2565 6

zgotovljenih oblek

in konfekcijo za dame po najnižjih cenah.

Izborno vpeljano

gostilno in mesarijo

v Brežicah

2508 5—1

daje koncem t. l. v najem Anton Klavžer, hišni posestnik v Brežicah, kateri je oba obrta dolgo vrsto let izvrševal z najboljšim uspehom.

V pošte ne pride samo stanovanje in obrtvališča, ampak tudi vsa v obe stroki spadajoča, obilno preskrbljena oprava.

Izključena ni tudi prodaja hiše in gospodarskega poslopja. Ponudbe se sprejemajo do 1. novembra t. l. Natančnejša pojasnila glede najemnine in glede vseh drugih podrobnosti zvejo se pri lastniku samem.

Anton Klavžer, krčmar in mesar v Brežicah.

Knjigarna in trgovina muzikalij

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

2492

priporoča svojo

10—1

popolno zalogo

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih uvedeni

šolskih knjig

v predpisanih izdajah po najnižjih cenah.

Izkazi učnih knjig se oddajajo zaslonj.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Specialna trgovina
finih ročnih del. -

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin, pričetih in izgotovljenih veznin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Petošolec - odličnjak išče Instrukcijo pri kakoli boljši rodovini.

Ponudbe na A. S. pri M. Zavri, Streliška ul. 7.

- Slovenski starši! Pošljite - svoje otroke v slovenske šole!

KUPCI POZOR!

Hiša, pripravna za vsako obrt, z lepim vrtom, se prodaja po nizki ceni. Vprašanja pod 237 na upravo lista.

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu dopošlje 11 skatelj tako izbornu učinkujočih 3281

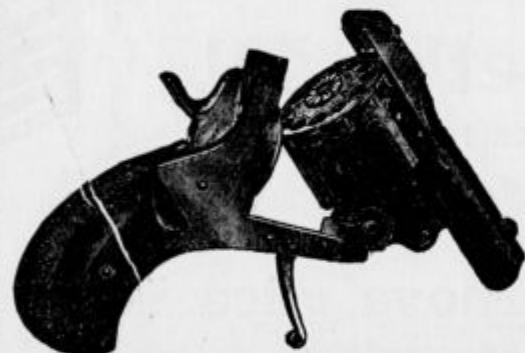
Salmijakovih pastil
(kašelj lajšajočih, slez razkrajajočih)

lekarka Piccoli v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževnega dvornega založnika. Ena skatljica 20 vin., 11 skatelj 2 kroni. Naročila po povzetju.

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani, Židovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerless). Najnovejši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

2301 20 Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

2524

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Knjigovez

priden in trezen mož, nad 30 let star, izurjen v vseh knjigoveških delih 2628 3-1

sposoben namestovati mojstra se išče

Naslov pove upravnih. lista.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

ima v zalogi

ŠOLSKE KNJIGE

za ljudske, meščanske in srednje šole v najnovejših izdajah.

Seznamke predpisanih učnih knjig oddaja brezplačno. Bukvarna je založila in v lastni zalogi izdala sledeče knjige:

Končnik-Fon, **Deutsches Lesebuch für die erste Klasse** slowenischer und slowenisch-utraquistischer Mittelschulen u. verwandter Lehranstalten. Preis geb. K 3.—.
Pajk Milan, **Zemljepis za srednje šole**, I. del; vez. K 1'80.
Brinar Josip, **Zgodovina za meščanske šole**, z 21 slikami vez. K 2'20.
Tominšek, dr. Josip, **Grška slovnica**; vez. K 3.—.
Tominšek, dr. Josip, **Grška vadnica**; vez. K 3'50.
Stroj Alojzij, **Liturgika**. Nauk o bogočastnih obredih sv. Katoliške cerkve s 40 slikami; vez. K 1'40.
Pečjak, dr. Gregor, **Katoliški verouk** za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice kat. vere. K 2'80.
Svetina, dr. Ivan, **Katoliški verouk**, I. knjiga, vez. K 2'80.
Mazi Josip, **Geometrijski nazorni nauk** za prvi razred srednjih šol; vez. K 1.—.
Mazi Josip, **Geometrija** za drugi razred srednjih šol;
Mazi Josip, **Geometrija** za tretji razred srednjih šol;
* Bl. Matek-Jos. Mazi, **Geometrija** za četrti in peti gimnazijski razred, v platno vez. K 3'30.
Mazi Josip, **Osnovni pojmi poševne in pravokotne projekcije**; 29 slik. K —'60.
Bl. Matek, **Geometrija** za šesti, sedmi in osmi gimnazijski razred; vez. K 3.—.
* Bl. Matek, **Aritmetika in algebra** za četrti in peti gimnazijski razred; v platno vez. K 3'20.
Matek-Zupančič, **Aritmetika in algebra** za šesti, sedmi in osmi gimnazijski razred, v platno vez. K 2'80.
* **Dijaki, ki so lansko leto kupili nepopolne Matematike** za srednje in višje gimnazijske razrede I. del naj si letos nabavijo v izpopolnitev: **Dodatek k aritmetiki**, cena K —'60 in **dodatek k geometriji**, cena K —'90.

Matek-Zupančič, **Geometrija** za višje razrede realk, K 5'30.
Matek-Zupančič, **Aritmetika in algebra** za višje razrede realk; vez. K 5'30.
Juvancič Frid., **Učna knjiga francoskega jezika**; za srednje in njim sorodne šole. I. del. vez. K 2'50.
Novak Franc, **Slovenska stenografija**, I. del. Korespondenčno pismo; broš. K 3.—.
Novak Franc, **Slovenska stenografija**, II. del. Debatno pismo; broš. K 2'40.
Baebler B., **Kemija in mineralogija** za četrti razred realk in za sorodne šole; cena se naznani pozneje.
Dokler Anton, **Slovarček** k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje; vez. K 1'90.
Dokler Anton, **Komentar** k Ciceronovim govorom proti Katilini; broš. K —'60.
Jeršnovic Anton, **Livijev komentar**; broš. K —'60.
Koritnik Anton, **Slovarček** k I., II. in III. spevu Ilijade; broš. K —'80.
Jerovšek Fran., **Besede in rekla**, namenjene učencem, ki se pripravljajo na čitanje sedme knjige Herodotovih zgodovin. raziskavanj. Cena se naznani pozneje.
Južnič Rudolf, **Slovarček** k I. in II. knjigi Vergilove Eneide in k izbranim pesmim iz „Georgica“ in „Bucolica“. Cena se naznani pozneje.
Ivan Grafenauer, **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva**. I. del. Od Pohlina do Prešerna. K 2.—, vez. K 2'50.
Breznik Anton, **Slovenske besede v slovenščini**. K —'80.
Podlesnik Ivan, **Knjigovodstvo**. I. del; vez. K 3'20.
Podlesnik Ivan, **Knjigovodstvo**. II. del; vez. K 6'20.
Foerster Anton, **Cantica sacra**. I. del. Cerkevna pesmarica za moški ali ženski zbor (četveroglas.). K 2'40.
Ta pesmarica je za vse one učne zavode, kjer se vrši skupna šolska sv. maša skrajno potrebna.

Ušeničnik, dr. Aleš, **Sociologija**. Cena K 8'50, vez. K 10'80.
Anton Medved, **Poezije**. I. del, K 3'80, vez. K 5'—.
Anton Medved, **Poezije**. II. del, K 4'—, vez. K 5'40'.
Leposlovna knjižnica:
I. zvezek: Pavel Bourget-Kalan, **Razporoka**. Roman. K 2'—, vez. K 3'—.
II. zvezek: Ivan Turgenjev Sergejevič, **Stepni kralj Lear**. Povest. S. Stepnjak. — Josip Jurca, **Hiša ob Volgi**. K 1'20, vez. K 2'20.
III. zvezek: Fran Virant. — Boleslav Prus, **Straža**. Povest. K 2'40, vez. K 3'40.
IV. zvezek: F. M. Dostojevskij. — Vladimir Levstik, **Ponižani in razžaljeni**. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3'—, vez. K 4'20.
V. zvezek: Taras Sevčenko. — Josip Abram, **Kobzar**. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. K 2'40, vez. K 3'60.
VI. zvezek: Champol. — V. Levstik, **Mož Simone**. Roman. K 1'90, vez. K 3'—.
VII. zvezek: Taras Sevčenko. — Josip Abram, **Hajdamaki**. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaščini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1'50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3'40, vez. K 4'50.) Ima iste vrline kakor Kobzar.
VIII. zvezek: A. Sheehan. — Fran Bregar, **Dolina krvi**. (Glenanaar.) Povest iz irskega življenja. K 4'20, vez. K 5'80.
Anton Medved, **Kacijanar**. Tragedija v petih dejanjih. K 1'40, vezano K 2'40.
Anton Medved, **Za pravdo in srce**. Tragedija v petih dejanjih. Vez. K 3'50.
Ljubljana, **Kazipot** s pridejanim načrtom K 1'20.
Načrt Ljubljane, dvobarvni tisk K —'30.
Isti v petih barvah K —'50.

Knjigarna je založila v lastni zalogi vse potrebne tiskovine za ljudske in meščanske šole, v zalogi ima tudi učila; cenik je brezplačno na razpolago.